ОБЩОЧОВЕШКИТЕ ЦЕННОСТИ НАД ВСИЧКО!

АПРИЛЦИ

Общински вестник

ISSN 1310-4918

05

(890) Брацигово, г. LIX,
18 май 2023 г.
четвъртък

30 ст.

ЗА 147 ПЪТ БРАЦИГОВО СКЛОНИ ГЛАВА ПРЕД ВЕЛИЧАВИЯ АПРИЛ ОТ 1876

Преди 147 г. в този ден Брацигово преживява най-трагичния и величав миг в своята история.

Април 1876 година е онзи предел, онази граница, която българският народ премина, за да покаже и на Европа, но и на себе си, че връщане назад няма. Въстаниците зарязват всичко, за да се хвърлят в една революция отчаяна, но не авантюристична, не безперспективна. Въстанието е жестоко потушено, десетки хиляди са убитите въстаници, над тридесет хиляди са невинно погиналите жени, деца и старци.

Трудно би могла да се опише разрухата из въстаналите райони, но именно от тези изпепелени български селища се възкреси нашата национална идентичност, нашето национално самочувствие. И което е още по-важно може би – възкръсна идеята за българската държавност. Защото всички – от апостолите до най-обикновените въстаници, посветени в делото – имаха съзнанието, че са носители на идеята за възраждането на българската държавност. Това, което те направиха, показа на Европа, че тук – на Балканите, както го беше казал великият Виктор Юго, има една малка, но героична нация, която заслужава своето право на свободен живот.

Всички ние добре разбираме, че участниците в Априлското въстание биха могли, поне една немалка част от тях, да се спасят поединично, но никой не го е направил. Те са тръгнали да спасяват всички. Тръгнали са на бой последен срещу потисника – за един свободен, по-добър живот, на чест и достойнство. И са претърпели най-тежкото военно поражение, печелейки най-голямата политическа победа в новата ни история. Жертвали са себе си, за да можем ние, техните наследници и бъдещите поколения, никога да не усещаме, да не осъзнаваме себе си като жертви. Да пишем сами своята история, а да не оставяме на друг да ни я описва или да ни я променя.

Днес си спомняме уроците на историята.

Днес се зареждаме със силата на българския дух.

На несломимия български дух, който ражда герои. Герои, които дават надежда и поддържат вярата в свободата, дори в трудните времена на изпитание. Затова ние, техните наследници, сме длъжни да предадем на децата си героичния завет – да се тачи и пази тази свобода, да се обича Родината, да се строи с разум и сърце новият свят. Свят, който да обединява и да ни прави силни!

Днес е ден, в който освен да празнуваме, е време и да се замислим. Да се замислим за всичко онова, което направиха нашите предци и това, което не направихме ние.

Да премислим действията и думите си, защото утре ще оценяват и нас.

Преди 147 години едни други българи изстрадаха свободата ни. Нека ние да сме днешните българи, които не със страдание, а със знания и умения да изградим успешна България. За да ни помнят с добро децата, внуците ни и всички, за които сме оставили добра следа след себе си!

Само с разум и солидарност можем да преведем страната през пожара на войната и кризата. Да я спасим от онези, които търгуват с интересите и достойнството й.

Само сплотени под трибагреника можем да съхраним България, която Дяконът и възрожденците възкресиха и ни завещаха.

Време е да спечелим борбата срещу робството на собственото ни Его!

Нека помним, нека бъдем единни и носим в сърцата си гордия български дух!

Поклон пред величието на всички страдалци, загинали за свободата на България!

ЧЕСТИТ ПРАЗНИК, БРАЦИГОВО!

НА МНОГАЯ ЛЕТА!

Надежда КАЗАКОВА
кмет на община Брацигово

Гости на тържествата в Брацигово бяха *народните представители Стефан Мирев, Ивайло Шотев, Стоян Таслаков, Борис Аланджов, Димчо Димчев, Ивайло Павлов, Драгомир Стойнев; Трендафил Величков – областен управител на област Пазарджик; Елеонора Серафимова – председател на Окръжен съд – Пазарджик; Никола Белишки – кмет на община Панагюрище; Йордан Младенов – кмет на община Пещера; Васка Рачева – кмет на община Септември; Веселина Милкова – зам.-кмет на община Лесичово; Стоян Генов – кмет на община Златица; Иван Лалов – генерал-майор от запаса; подполковник Красимир Ташев – командир на военно формирование 24 490 – Асеновград; подполковник Петър Петров – началник на Военно окръжие – Пазарджик; комисар Ангел Ангелов – директор на РД „Пожарна безопасност и защита на населението“ – Пазарджик; главен инспектор Камен Радев – началник на РУП – Пещера; Петко Петков – директор на НАП – Пазарджик; Димитър Търпов – директор на Областна дирекция по труда; Борис Хаджийски – директор на РИМ – Пазарджик; свещеноиконом Любомир Траянов – архиерейски наместник на Пещерска духовна околия; Владимир Петров – кмет на Капитан Димитриево; Благой Харизанов – кмет на с. Радилово; Найден Шопов – областен ръководител на ПП ГЕРБ; Борис Владов – областен координатор на младежи ГЕРБ; Емилия Калоферова – Ротари клуб – Пазарджик; Георги Дементиев – почетен гражданин на Брацигово.*

Поздравителни адреси от:

Президент на Р България;
Председателя на 49 Народно събрание на Р България;
Изпълнителния директор на НСОРБ;
Председателя на синдиката на българските учители;
Председателя на Управителния съвет
на Камарата на строителите в България;
Председателя на Управителния съвет
на Камарата на архитектите в България;
Ръководството на Териториална дирекция
„Национална сигурност“ – Пазарджик;
Управителния съвет на
Асоциацията на българските градове и региони;
Директорът на НЦПКПС /Национален център
за повишаване квалификацията
на педагогическите специалисти/;
Председателя на окръжен съд – Пазарджик;
Директора на РД ПБЗН – Пазарджик;
Началника на военно окръжие 2 степен – Пазарджик;
Началника на военно формирование 42 610 – Козарско;
Командира на 4 артилерийски полк;
Кмета на община Велинград;
Кмета на община – Панагюрище;
Кмета на община Мизия;
Председателя на Управителния съвет
на АСАРЕЛ МЕДЕТ АД.

Посланието на българската азбука…

ЖИВЕЙТЕ КАТО ЕДНО ЦЯЛО СЪС ЗЕМЯТА...

Аз буквите познавам,
говорят ме „Доброто съществува,
живей като едно цяло със земята
и не по-малко от нея ще си плодовит.

Каквото, хора, да си мислите,
наш ще е покоят/наша ще е радостта.
Кажи твърдо думите:
който се учи, хвърля Божията светлина.

Въздигай духа си! Жъни (знание)!
Изправи се! Бъди! Извиси се!
Напред! С Божията помощ! Движи се!
Ти юноша, ти мъж, вие, хора!“

Българската азбука всъщност е ПРИТЧА:

Аз буки, веди глаголати! Добро ест живети дзело земля! Иже (йота) како люди мислите, наш он покой. Ръци слово твръдо! Ук, фрът, хер! От! Ща чръв! Ци ша! Ер, ер, ери! Ет! Ен он! Йен йон! Юс! Ят!

ПРЕВЕДЕНА на съвременен български език, тази уникална азбука звучи така:

„Помни буквите, учи да говориш! Добре е да живееш здраво на земята!

Защото, както, хора, мислите, наша е той опора.

Изричай словото твърдо!

Нагоре всеки да лети!

Върви!

Избягвай червея!

Покорявай висотите!

Ти, мъж, ти, юноша, вие, хора! Човече! С ум и разум!

Във вярна посока и с ясно съзнание! Напред! Слава!“

А може и другояче да се преведе:

„Аз Истина Виждам И Правя (и говоря) Добро (Благо). Ако Живеете Знаещи На Земята, Които И Каквито Хора Да Сте, Мислете За Нашия И За Другия Покой. Казвайте Словото Твърдо. Запомни Нахалнико (Невернико). Христос, Отца и Червеите, Са, И Ще Бъдат. От Ера В Ера, И В Ерите. Чудо За Теб, И За Мен. И За Всички. За Цезара, И За Кучето. И Така. От Началото До Края.“

Понеже: „Първата буква е Азъ. Азът е най-висшата форма на самоосъзнаване на човека на земята, Втората е Боуки. Тя означава Посветен в Знанието, науките. Виде е силата, която всичко вижда, когато е усвоила знанието. Това е сестрата на Знанието, която ни тегли вечно нагоре. Глаголи означава две неща – говорене и действие. То е качествено само тогава, когато човек знае и вижда света с нови очи. Доброто е Благо, а Благото е Добро.“

ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА НА УМЕНИЯТА

От 9 май, Деня на Европа, започва Европейската година на уменията, която ще продължи до 8 май 2024 г.

Инициативата ще даде нов тласък на ученето през целия живот, подкрепяйки иновациите и конкурентоспособността като двигател на екологичния и цифровия преход.

СТАРТИРА РЕМОНТЪТ НА ПЪТЯ БРАЦИГОВО – РАВНОГОР

След дългогодишни усилия стартира ремонтът на Републиканския път Брацигово – Равногор. Ще бъде извършено преасфалтиране на целия участък и монтаж на допълнителни мантинели. Пътят няма да бъде затварян за движение, ремонтът ще се прави поетапно. Ремонтът се извършва от АПИ, а ръководството на Община Брацигово призовава за внимателно шофиране, с оглед запазването на живота на работниците.

Да бъдем толерантни и да проявим търпимост, докато трае реновацията на трасето!

ПРАЗНИЧЕН КАЛЕЙДОСКОП

ДЕН НА ПОДВИГ, ДЕН НА СЛАВА...

Брацигово отбеляза 147 години от Априлската епопея.

Началото бе поставено с факелно шествие още на 21 април, когато през 1876 Васил Петлешков донася Възванието към българския народ от Панагюрище и обявява въстанието в Брациговския въстанически пункт.

Същинските чествания започнаха на 11 май с издигане на знамената на площад „Централен“. Необичайно студеното и влажно време не успя да осуети поклонението пред лобното място на брациговския апостол Васил Петлешков, намиращо се до градския стадион „Христо Гюлеметов – Бонбона“. Пъстрата върволица от официални лица, гражданство и ученици ритуално измина пътя на полуживия Петлешков и застана пред скромния обелиск, където той издъхва с вярата, че ще умре, но и турското царство дълго няма да живее.

Традиционният урок по родолюбие „Въгленитe на Петлешков още парят“ пък събра в тържествения ден възпитаниците на двете училища в България, които носят името на Васил Петлешков – Начално училище „В. Петлешков“ – Брацигово, и ОУ „В. Петлешков“ – Пловдив.

Кулминацията на тържествата бе възстановката „Обявяването на въстанието в Брацигово“, представена от самодейците при НЧ „Васил Петлешков – 1874“ и НК „Родолюбие“ – Пловдив.

Екзалтираното множество, водено от мъже във въстанически костюми, поведе шествието до мемориален парк „Априлци“, където почетният караул поднесе венци и цветя на признателност от официалните лица и гости на празника на града.

С тържествен митинг-заря, в който участваха представителните роти на 4 артилерийски полк, военно формирование 24 490 – Асеновград, и духовият оркестър на военновъздушните сили – Пловдив, беше почетен за 147 път подвигът на 243-те жертви, които дава Брациговският въстанически пункт за свободата на България.

По време на въстанието градът е бил най-добре укрепеният и тактически подготвен за отбрана пункт.

На следващия ден – 12 май, празничните изяви продължиха с концерт на децата и учениците от местните образователни институции и читалищата в общината и с народния глас на Николай Учкунов. А вечерта брациговци имаха удоволствието да се насладят на изпълненията на Дани Милев и Алекс Иванова, неостаряващата Йорданка Христова и забележителната Нелина.

Избухването на въоръженото Априлско въстание е най-масовият опит на българите в Османската империя за свобода. Децата на Детска градина „Здравец“ – наследници на Васил Петлешков, носят духа на революционера в сърцата си. Чухме за Райна Княгиня, Васил Левски, Георги Бенковски и Христо Ботев. Положихме клетва пред Апостола! Благодарим на Искрен Красимиров за това, че ни пренесе във времето на големите патриоти от нашата история!

ИЗЛОЖБА
„Брацигово и брациговските художници“

Поводът е празникът на града ни, а инициативата – на Исторически музей – Брацигово, и колекционера Ивайло Папазов. В навечерието на 147 г. споделяме таланта на брациговските художници и картини от други творци, вдъхновявани през годините от величавата история и забележителната природа на нашия град.

Изложбата може да се види в НЧ „Васил Петлешков – 1874“ – Брацигово, до 03.06.2023 г. – всеки делничен ден от 9,00 до 19,00 часа.

„Въгленитe на Петлешков още парят“

Урок по родолюбие, посветен на живота и делото на героя от Априлската епопея – Васил Петлешков.

В събитието, което беше организирано от Община Брацигово и Градския исторически музей в града, взеха участие учениците от 4.а клас на ОУ „Васил Петлешков“ – Пловдив.

Обръщаме се с благодарност за топлото посрещане и вниманието, което ни беше оказано от кмета на града – г-жа Надежда Казакова, главния експерт по образованието г-жа Иванка Стефанова и г-жа Валентина Тръндушева – директор на НУ „Васил Петлешков“ – Брацигово.

И ний Петлешковци сме горди!

Липсата на политическа визия може да превърне демографската криза в катастрофа

„Демографската криза е стратегически проблем, който изисква поглед не поколение напред, а поколения напред“ – казва вицепрезидентът Илияна Йотова и подчертава: „Ако днес не се вземат адекватни мерки, утре вече ще е фатално късно.“ Демографските процеси са инертни и изискват от политиците да мислят и планират не с хоризонта на един мандат. Дори най-щедрите изолирани мерки, няма как да дадат желания резултат, ако липсва постоянство и ясна визия.

Демографското развитие е въпрос, който е пряко свързан с цялостната среда на живот и очакванията на хората драстично се разминават със семплите цели, които очертават пред себе си политиците. Именно това подхранва у хората усещането за несигурност и неувереност във възможностите на управляващите. Сред най-тревожните тенденции, които очертават данните на последното преброяване на населението, са алиенацията и ограничаването на социалните контакти до тесния семеен или приятелски кръг. Това руши естествените връзки, които сплотяват хората в общество, разколебава чувството за справедливост, солидарност, взаимопомощ. В нашето общество все повече се говори за конфликти, агресия, обтегнати отношения, липса на диалог и неспазване на правилата, а това са признаците на нежелана среда за живот.

Жизненият стандарт е далеч от средния за останалите европейци, във все повече населени места у нас наличието на аптека е лукс, а на път – привилегия. Истинските проблеми на обществото са другаде, те се коренят в бедността, в лошата транспортна инфраструктура, в неблагоприятната околна среда, в корупцията и ограничения достъп до здравеопазване. Ако има част от обществото, която не е заинтересована от решаването на тези проблеми, това дава основание да предположим, че се облагодетелства от тях.

Отправна точка за дискусия са данните на НСИ от преброяването на населението през 2021 г., представени от директора на института доц. д-р Атанас Атанасов и Магдалена Костова – директор на Дирекция „Демографска и социална статистика“, и резултатите от социологическото изследване на агенция „Афис“.

„Статистиката е разказ какво се случва реално в нашия живот, а социологията е разказ за онова, което хората мислят, че се случва в техния живот. Социологията дава представа за масовите нагласи и онова, което формира мненията на хората.“ Демографската криза у нас е причинена от несъответствието на реалността с очакванията на хората. Данните от проучването сочат, че тези очаквания не са фокусирани толкова около материалното благосъстояние, колкото върху усещането за несигурност, нестабилност и нечестност.

Ежегодно населението на страната ни намалява с повече от 50 000 души, т.е. всяка година „изчезва“ един голям български град. Всяко българско домакинство вече е подложено на емигрантски натиск; 4% от децата не започват училище, а 7% от тези, които все пак попадат в системата на образованието, не завършват осми клас.

България оглавява класацията за най-бедна държава в ЕС, страна с най-високи и растящи неравенства, най-висока заболеваемост с рискови болести, най-висок спад на продължителността на живота. Освен признаци за изчезване на българската цивилизация, социолозите разчитат в данните от проучването и риск от икономически колапс на страната, който може да окаже ефект на доминото спрямо всички останали обществени системи. Те алармират за заплаха за съществуването на нацията и държавата.

Самотни в усилията си за справяне с ефекта на демографската криза остават кметовете. За държавата демографските проблеми са само теоретични. Те са база за генериране на множество стратегии, без реалистични приоритети и ясна цел. Тяхното „изпълнение“ е на хартия – в отчети и доклади, а реални действия предприемат общините, които осъзнават и усещат ефекта на проблема. Те обаче, именно поради липсата на държавническо отношение и разбиране, са обречени да действат по своя преценка и за своя сметка. Пример е новият мобилен медицински пункт, който обслужва 112-те села на община Кърджали, създаден и функциониращ само благодарение на усилията на местната власт, без никаква подкрепа от държавата. За сметка на подобни рационални идеи, които могат да решат много от проблемите, свързани със здравното обслужване на хората в малките и отдалечени населени места, държавата предвижда да похарчи над 78 млн. лв. от Плана за възстановяване и устойчивост за 365 амбулатории по страната, в които никой няма яснота кой ще работи и как ще му се плаща.

Демографските проблеми могат да бъдат решавани само комплексно и с необходимата политическа мъдрост. Подценяването на опита, научното познание и експертността могат да обрекат и най-разумното начинание.

НСОРБ

ОБЩИНА БРАЦИГОВО

ЗАПОВЕД

РД-189/18.04.2023 г.

На основание чл. 44, ал. 1 и ал. 2 от ЗМСМА и във връзка със започването на активна полска дейност в земеделските имоти на собствениците на земи в землищата на град Брацигово и съставните села на общината

ЗАБРАНЯВАМ:

1. Пашуването, влизането и преминаването на всякакъв вид животни, под какъвто и да е предлог, в ниви, ливади и трайни насаждения, собственост на физически и юридически лица на територията на община Брацигово.

2. Свободното пускане на селскостопански и домашни животни без придружаването им от пастир в земеделските земи.

3. За нивите и ливадите забраната важи от 18.04.2023 година до 30.10.2023 година, а за трайните насаждения целогодишно.

При констатиране на нарушения ще се налага глоба от 50 до 500 лева, съгласно административнонаказателните разпоредби на Закона за опазване на селскостопанското имущество, Наредбата за опазване на обществения ред, поддържане на чистотата, тревната и декоративната растителност, полските имоти, горите и общинското имущество; специализирана закрила на деца на обществени места на територията на община Брацигово; опазване и възпроизводство на околната среда и обществения ред на летовищата „Васил Петлешков“ и „Розовски вриз“ и Наредбата за реда, начина и условията за отглеждане на селскостопански животни и домашни любимци на територията на община Брацигово.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на всички заинтересовани лица за сведение и изпълнение. Същата да бъде изложена на видни места по кметства и на информационното табло в сградата на Община Брацигово, да се публикува на официалната интернет страница на Общината, както и на страниците на вестник „Априлци“.

Контрол по изпълнението й възлагам на Ангелина Калинова – младши експерт ЗГВ, и кметове на кметства в община Брацигово.

НАДЕЖДА КАЗАКОВА
кмет на община Брацигово

Три пункта в община Брацигово ще изкупуват маслодайна роза

Два пункта в Брацигово и един в Бяга имат право да изкупуват маслодайна роза през тази година на територията на общината. Това става ясно от заповед на кмета Надежда Казакова, публикувана на сайта на Община Брацигово. Пунктовете в града се намират на околовръстния път и на ул. „Трети март“, а в Бяга срещу футболния стадион.

Времето за беритбата на розов цвят също е регламентирано в заповедта. То трябва да се ограничи в периода от 5.30 ч. до 13.00 ч.

Изкупуването на продукцията ще става в трите пункта от 7.00 до 13.00 ч. Общо 180 са розопроизводителите на територията на община Брацигово, като техните ниви с уханен цвят са разположени предимно в землищата на Бяга, Брацигово и Розово. Териториите, които отглежда една фамилия, започват от един и стигат до десет декара.

След няколко много тежки години за сектора, през изминалата 2022 г. повечето розов цвят намери реализация на приемлива за фермерите цена. Изкупната цена на розовия цвят беше в диапазон 2,50 – 3,00 лв./кг, двойно по-висока от същата през 2021 г. От сектора имаше заключения, че цената покрива абсолютно всички необходими разходи на розопроизводителите, за да могат те да обърнат внимание на градините си.

Създаването на Регистъра на розопроизводителите на база на Закона за розата през 2021 г. изкара наяве всички площи в България. Към момента в страната има близо 55 000 дка розови насаждения, като около 45 000 дка от тях попадат под обхвата на Закона за розата и са регистрирани като маслодайни рози. Останалите 10 000 дка са насаждения от Rosa Centifolia и роза сорт Радуга, които Законът за розата не третира като маслодайни рози, но те са част от обработваемите площи и влизат в производството основно на флорални води. В производството на розово масло се използват само казанлъшката маслодайна роза, позната като Rosa Damascena, и бялата Rosa Alba.

През изминалата кампания 2022 средният добив на розовите насаждения в България беше под 300 кг/дка за първи път от близо 20 години. Основната причина са лошата грижа и липсата на качествено хранене на растенията. Те са провокирани и от ниската изкупна цена. Но по-плашещата причина е страхът на фермерите, че няма да могат да осигурят достатъчна като количество и качество работна ръка на цена, която да си струва прибирането на суровината, разказаха розопроизводители от Брацигово.

ДУХОВНОТО ВОИНСТВО НА БРАЦИГОВСКИЯ ВЪСТАНИЧЕСКИ ПУНКТ ОТ 1876 г.

В летописите на Априлското въстание на първо място са записани имената на онези луди и млади харамии, които – обхванати сякаш от някаква лудост, са повели народа си в непосилната битка за свобода и човешко достойнство. През последвалите години, та чак до ден днешен, при всяка годишнина тези имена прозвучават отново и отново под небесния пантеон на България, за да се помнят и тачат от поколенията. И това е напълно заслужено, тъй като тези мъже и момчета са истинските наши национални герои. Те са онези, които са измили срама от вековното робство и са възкресили отечеството ни. От дистанцията на времето днес можем само да благоговеем пред светлите им ликове. Вечна им слава!

Несправедливо е обаче, че се обричат на забвение други, не по-малко всеотдайни труженици на святото дело, които в продължение на години преди бунтовния Април са подготвяли народното съзнание за предстоящата „кървава сватба“. И са успели да го вдъхновят така, че когато ударил часът, всички са скочили като един! Всички! Без разлика на пол, възраст и занятие. Знае се със сигурност, че поне в Брациговския въстанически пункт това се е случило точно така.

Става дума за пастирите народни. За служителите на Българската православна църква, които към евангелските литургии неизменно са добавяли и словото на опасната ерес – свобода или смърт юнашка! И които в бунтовните дни са застанали начело на паствата си, за да ги поведат, а по време на боевете и последвалото поражение – да ги окуражават и утешават.

Всеизвестно е, че в Брациговския въстанически пункт – единствената непревзета от башибозука крепост, се събира почти целокупното население и на още шест от околните села. И че начело на тези стотици мъже, жени и деца са вървели не други, а техните духовни пастири.

От Брацигово духовните пастири са трима:

НИКОЛА АПОСТОЛОВ ТРОЯНОВ,
по-известен като поп Сокол;
ДИМИТЪР АРНАУДОВ (НИЧЕВ);
ПЕЮ СТОИЛОВ ПЕЕВ.

Първите двама са основатели и неуморни членове на Местния революционен комитет. А множество документи потвърждават, че по време на боевете денем двамата свещеници са се подвизавали на огневата линия, докато нощем, след вечернята, са превръщали храма си във военен щаб, където внимателно са планирали действията на бунтовниците за следващия ден.

Ето как ги описва в записките си „Стари времена“ младият по онова време, но също изцяло отдаден на делото Даниил Юруков:

„В Брацигово всякога обичах да се срещам и да разговарям със свещениците, а те често идваха в нашия дюкян подир „сутринна“ или „вечерня“. Те бяха трима. Най-старият беше поп Пею Стоилов, около 55-годишен, едър с висок ръст, всякога със засмяно лице, с дълга и прошарена брада. Учил се бе в манастира „Св. Врач“ още когато в Брацигово нямало училище. Той се намръщваше само когато му се приказваше за сторена неправда.

По-млад бе поп Никола Соколов (поп Никола Троянов – бел. авт.), около четиридесет и пет годишен, среден ръст, с малка брада, сух и революционер по природа. Всякога сериозен. Учил бе при даскал Ивана.

Най-млад бе поп Димитър, около четиридесетгодишен, възслаб, с малка брада и с интелигентна физиономия. Бе учил при даскал Янаки и се считаше за най-интелигентен между тримата.“

Какво можем да си припомним за техните личности?

СВЕЩЕНИК НИКОЛА АПОСТОЛОВ ТРОЯНОВ (поп Сокол):

За поп Сокол е писано доста – както за делата му, така и за трагичната му гибел след потушаването на бунта. Подробностите за живота му научаваме главно от непубликувания ръкопис (1889 г.) „Спомени из българското отечество“ на Атанас Мишев – племенник на отеца. Откъсът, посветен на неговия вуйчо, е озаглавен „Жалостна и сърцераздирателна картина по страданията и убийството на поп Никола Апостолов“.

„Поп Никола Апостолов е роден през 1826 година от родители Апостол и Божа – брациговци от арнаутско произхождение и православно вероизповедание. При светото кръщение приел името Сокол. Много малък той останал сирак без баща. Ученето си почнал при пастрока си – стария учител Иван, и свършил при покойния патриот учител Янаки. В науките си той много успявал и бил пръв между съучениците си. В характера си е бил много пъргав и буен. Такъв остана и да смъртния си час. През есента на 1848 г. той биде венчан в пръв брак с г-ца София, родом от с. Здребичко. През пролетта на 1850 г. биде ръкоположен за свещеник, в който сан първото му име Сокол се замени с името Никола.

Откърмен в народен и буен дух, той, по примера на своите деди и прадеди, много отрано беше почнал да разбужда народния дух между своите съотечественици. Своята политическа деятелност почна през 1868 година и непрекъснато продължава да работи и работи до последните дни на живота си.

Във време на приготовленията, както и във времето на въстанието и боя, най-много се отличаваше със своите наставления, сам даваше пример и поощряваше всякого към святото народно дело.

Най-после, след примирието и предаването ни на турските редовни войски на 6 май 1876 г., той биде откаран от Хасан паша в Татар Пазарджик, гдето биде арестуван и бит. Оттука откаран и арестуван в Пловдив, гдето биде овесван с главата надолу – най-жестоко мъчение, и най-безмилостно убит в пловдивския затвор през м. юлий с.г.

Един ден след смъртта тялото му бива докарано в Брацигово. Когато се разнесе слухът, че поп Никола докарали от Пловдив мъртъв, то всичкото население от градеца се стече у дома му да види духовния си пастир и самоотвержен патриот. И ние отидохме да видим за последен път своя вуйка.

Но, ох, Боже, що видяхме в приемната стая? В нея беше простряно мъртвото тяло на поп Никола. Но то не приличаше на неговото. Лицето му беше синьо като джигер. Боже, пази! Тялото му беше син синявец. Месата от бутовете му изпадаха, когато го съблякоха да го мият според християнския обичай. От коленете до кълките се показваха костите.

Населението направи всичко, щото се изисквало, за погребението на своя духовен пастир. То повика отвън свещеници, които да извършат обреда. Свещеници дойдоха: от Пещера иконом поп Стефан Атанасов и поп Михал, от Ликачово поп Геро, от Козарско поп Стоян и от Чанакчийво поп Георги.

Погребението стана най-тържествено при присъствието на всичкото население. Тялото му се погреба в черковните гробища, в отдела, гдето са погребани и упокоившите се до това време свещеници. И така поп Никола прие мъченическата смърт, като стана жертва изкупителна за българската свобода.“

Свидетел на изтезанията на поп Никола в Пловдивския затвор станал и Даниил Юруков:

„Всяка вечер аз виждах от чардака как докарваха поп *Сокол и още някои другари и ги обесваха със синджири на дирек, за да висят и да не могат да спят цяла нощ, а сутрин ги биеха с тънки железни пръчки, но те не признаваха.“*

А Константин Величков добавя в книгата си „В тъмница“:

„...Поп Никола беше минал шейсет години. Беше ми познат. Той беше взел явно участие в брациговския комитет и бях имал случай да се срещна с него в едно от заседанията на комитета. Естествено въздържан и с кротък нрав, той следеше с жив интерес потайните приготовления, ободряваше младите работници около себе си, въодушевяваше селяните и тиха радост озаряваше лицето му при мисълта, че Бог ще го сподоби да види България, възкръснала за нов живот и да благослови борците за свободата ѝ. Как се беше изменил сега! Не ми се щеше да повярвам, че е същият човек, когато се срещнахме тука. Доплака ми се, когато го видях грохнал, извехнал и посърнал.

Закараха и него на бесилката, на гърба на един от другите осъдени.“

СВЕЩЕНИК ДИМИТЪР АРНАУДОВ:

Както бе споменато, отец Димитър е сред съзаклятниците, посрещнали Георги Бенковски и един от основателите на МРК. Заедно с него в комитета бил включен и брат му Ангел.

Поп Димитър Арнаудов със семейството си

Изправен пред турския съд в Пловдив, той извадил по-голям късмет от поп Сокол. Мъченията, които изтърпял, не били по-малки, но, поради липса на конкретни доказателства за престъпления, присъдата му била „затвор“. Въдворили го в Одрин заедно с голяма група от други негови съселяни.

Впоследствие, по височайшата милост на султана, бил освободен предсрочно заедно с Константин Величков и още 14 други брациговци.

За неговата непоколебимост и вярата му в правотата на делото пише Христо Гюлеметов – Чибис в книгата си „Из миналото на Брацигово“:

„...По железницата за Одрин арестуваните брациговски първенци горчиво се окайвали задето се оставили да бъдат увлечени във въстанието. Те се мъчели да отърсят всяко подозрение от себе си и се стараели да прехвърлят вината върху други и така да излязат читави от създадената бъркотия.

Срещу този велзевулски хленч скочил с присмех поп Димитър Арнаудов: „Срамота е тос, що го зборавите. Тогава кой от кой се претнехте за скришни главатари, а сега?... Друг бил виноват... Кажете, че със запалена борина си го терахме и си го найдохме.“

Отец Димитър починал през 1909 г. Погребан бил в черковния двор.

Поп ПЕЮ СТОИЛОВ ПЕЕВ:

По време на подготовката за въстание поп Пею бил оставен встрани от делата на комитета, вероятно заради възрастта му. Идеята обаче достигнала и до него, така че срещайки Даниил Юруков, отецът го попитал: *„Ще се работи нещо „гюл пера“, нали?“*. И се усмихнал дяволито. С „гюл пера“ той наричал хубавите неща в живота.

След потушаването на бунта поп Пею не бил отведен в Пазарджик. Така при повторното завръщане на Хасан паша отецът се оказал централната фигура сред събраното насила население. Разпоредено му било да подведе под клетва за вярност към падишаха всички присъстващи. Това бил и моментът, когато от Цариград пристигнал ферманът за помилване на раята по случай възцаряването на новия султан Мурад V. Така Брацигово се разминало с масовото клане, но били арестувани още около 40 мъже. Между тях и поп Пею.

Особено тежки обвинения към него нямало, но въпреки това и той стигнал до Одринския затвор. Това си изпитание духовникът посрещнал като нещо напълно естествено. А по пътя към инквизициите давал напътствия на останалите:

„Каквото те питат – чух – не чух, видях – не видях. На змии и на скорпиони так отвечается!“

След завръщането си в Брацигово поп Пею следял изкъсо политическите събития и във връзка със Сръбско-турската война коментирал: *„Слушам, че вестниците пишели нещо „Гюл пера“*. А вярата му, че Русия ще стъпи на българска земя била толкова силна, че когато пеел „Спаси, Господи, люди твои“, все наум си добавял и *„Победи нашему императора Александру на сопротивление даруя!“*.

Доста спомени за него са запазени и в посочената по-горе книга на Константин Величков. В нея се отбелязва с възхищение завидното чувство за хумор на отеца дори и в най-критичните моменти.

„С нас заедно изпращаха в Едрине и брациговци. Те бяха затворени, ако не ме лъже паметта ми, в Панаир хан. Когато на утрешния ден рано ни заведоха там, заварихме ги, че ни чакат вече на двора, готови за път, с поп Пею начело – най-стария от брациговските попове, прост и наивен старец, истинно благодушен, съвсем побелял, но бодър и здрав за годините си. Той можеше да се закълне, без да прегреши пред съвестта си, че тегли за права Бога, но споделя докрай участта на своите съграждани, без да роптае. Нему се видеше естествено, когато другите теглят, да подложи и той рамото си под кръста. Другарите му, които знаеха, че е невинен, го закачаха, а той, без да се обиди, отговаряше им с текстове от евангелието, което определя мястото на пастирите между страдалците за правдата и Божието име...“

И още:

„...Централна фигура в стаята ни е поп Пею. Закачаме го от време на време, но го уважаваме. Тук имаме случай да оценим качествата на тоя добър и простодушен старец. Никога не излиза оплакване от устата му и той искрено страдае за бедите, които са постигнали народа. Никой не знае да е сторил някому зло или да е отвърнал някому с обида за обида. Той е съобразявал по естествено влечение на своята природа живота си с учението Христово.“

Годината на смъртта на поп Пею не е известна, но той също, както предвиждал канонът, бил погребан в черковния двор. Впоследствие, при благоустройството на храма, гробовете и на тримата истински наши народни пастири са заличени.

Поп Юрдан Кънев и жена му София

Към народните пастири от славната епопея спокойно може да бъде причислен и свещеник ЮРДАН КЪНЕВ, макар че по време на въстанието той все още не бил ръкоположен в сан.

Роден е през 1850 г. и като един от най-добрите другари и съученик на Даниил Юруков участвал активно в подготовката на бунта, както и в последвалите боеве. От 1869 до 1886 г. Юрдан Кънев работил неизменно като учител в местното училище.

На черковна дейност отецът се отдал през 1886 г. и продължил да служи на Бога и на хората до смъртта си през 1923 г.

Двама от синовете на ветерана от въстанието, несъмнено наследили патриотизма на баща си, загинали през Първата световна война – 24-годишният Васил през 1916 г. и по-младият от него Щерю през 1918 г.

(Продължава в следващия брой)

Димитър ДЪНЕКОВ

Редакция в. „Априлци“ - Брацигово, e-mail: v.apriltsi@abv.bg, skype: v.apriltsi, предпечатна подготовка и печат - „Беллопринт“ ООД - Пазарджик, тел. 034 440-400